

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **T. P.**, zastoupený Mgr. Danem Modlitbou, advokátem se sídlem Na Bělidle 830/2, Praha 5, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, ve věci žaloby proti rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 13. 4. 2012, č. j. 5047/12-1300-102687, č. j. 5048/12-1300-102687, č. j. 5049/12-1300-102687, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 12. 2016, č. j. 6 Af 24/2012 – 160,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se n e p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 29. 12. 2016, č. j. 6 Af 24/2012 – 160, byla zamítnuta žaloba žalobce proti rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 13. 4. 2012, č. j. 5047/12-1300-102687, č. j. 5048/12-1300-102687, a č. j. 5049/12-1300-102687.

[2] Rozhodnutím Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 13. 4. 2012, č. j. 5047/12-1300-102687, přitom bylo změněno rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 6 ze dne 20. 5. 2008, č. j. 179316/08/006911/5118, ve znění ze dne 21. 7. 2008, č. j. 223131/08/006911/5118, tak, že částka dodatečně vyměřené daně z přidané hodnoty za srpen 2004 ve výši 2 073 610 Kč se mění na částku 606 310 Kč. Rozhodnutím Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 13. 4. 2012, č. j. 5048/12-1300-102687, pak bylo změněno rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 6 ze dne 20. 5. 2008, č. j. 179362/08/006911/5118, ve znění ze dne 21. 7. 2008, č. j. 223137/08/006911/5118, tak, že částka dodatečně vyměřené daně z přidané hodnoty za září 2004 ve výši 2 864 202 Kč se mění na částku 842 788 Kč. Rozhodnutím Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 13. 4. 2012, č. j. 5049/12-1300-102687, byla dále zamítnuta odvolání žalobce a potvrzena rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 6 ze dne 20. 5. 2008, č. j. 179365/08/006911/5118, ve znění ze dne 21. 7. 2008, č. j. 223140/08/006911/5118, a ze dne 20. 5. 2008, č. j. 179371/08/006911/5118, ve znění ze dne 21. 7. 2008,

č. j. 223180/08/006911/5118, jakož i ze dne 20. 5. 2008, č. j. 179375/08/006911/5118, ve znění ze dne 21. 7. 2008, č. j. 223185/08/006911/5118. Jednalo se o dodatečné platební výměry na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období říjen 2004 (doměřena daň v částce 3 140 506 Kč), za zdaňovací období listopad 2004 (doměřena daň v částce 2 793 149 Kč) a za zdaňovací období prosinec 2004 (doměřena daň v částce 2 752 335 Kč).

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) dne 19. 4. 2017 kasační stížnost, v níž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Tento návrh stěžovatel („otec tří dětí, jehož manželka je v invalidním důchodu“) odůvodnil tak, že v souvislosti s postupem finančních orgánů „žije jako psanec bez majetku a perspektivy“. Finanční orgány po něm vymáhají (exekucí) „spornou“ daňovou povinnost s exekučními náklady ve výši 11,5 mil. Kč. Stěžovatel dále uvedl, že „dříve běžná středostavovská rodina“ nyní žije ze zbylé části jeho zaměstnanecké mzdy 12 000 Kč („čistého“), ze které je navíc 1900 Kč sraženo exekucí, a z „dávek“. Co se týče podnikání, pak toto musel stěžovatel dle svého tvrzení ukončit. Tato situace se tedy promítá do „základních existenčních a vztahových otázek“ stěžovatele. Stěžovatel také upozornil na skutečnost, že městský soud v dané věci zamítl jeho návrh na vydání předběžného opatření k zastavení exekuce a nezahajování dalších usnesením ze dne 19. 11. 2015, č. j. 6 Af 24/2012 - 150. Po stěžovateli je pak finančními orgány „pod průhlednou záminkou žádáno uhrazení daně jeho dodavatele.“ Stěžovatel se však dle jeho tvrzení nedopustil žádného nezákonného ani nesprávného postupu a neměl příjmy, které by odpovídaly povinnosti uhradit požadovanou daň. Odložení účinků sporných dodatečných platebních výměrů by tedy významným způsobem ulehčilo jeho rodinný život, přičemž by na druhé straně představovalo jen zanedbatelnou újmu pro veřejné rozpočty, když možnosti exekuce na peněžní prostředky stěžovatele na účtech u bank se již vyčerpaly, exekuce na mzdu stěžovatele přináší vzhledem k objemu rozpočtů i vymáhanému nedoplatku jen malé částky a ani další exekuční prostředky by nevedly k podstatnějšímu výnosu, neboť stěžovatel nedisponuje žádným nemovitým a jen zanedbatelným movitým majetkem.

[4] Žalovaný ve svém vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti předně zpochybnil stěžovatelem tvrzenou skutečnost, že pobírá pouze zaměstnaneckou mzdu ve výši 12 000 Kč a zcela ukončil podnikatelskou činnost. Z výpisu z obchodního rejstříku totiž vyplývá, že stěžovatel je v současné době jediným jednatelem obchodních společností GEKON RACING, s. r. o., a International all-round company, s. r. o. Dále žalovaný zjistil účast osoby stěžovatele v obchodních společnostech G.E.Cmax group, s. r. o. a JJCB Alfa Service Praha, s. r. o. Podle žalovaného tedy stěžovatel neprokázal své aktuální majetkové poměry. Důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přitom nemůže být subjektivní nespokojenost stěžovatele s rozhodnutími finančních orgánů a městského soudu. Žalovaný poté poukázal na možné dotčení veřejného zájmu státu a společnosti na řádném a včasném výběru daňových povinností. Ze shora uvedených důvodů tedy vyjádřil nesouhlas s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti.

[5] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ust. § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Podle

pokračování

ust. § 73 odst. 2 s. ř. s. *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[6] Nejvyšší správní soud uvádí, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského (resp. městského) soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zrušeno. Odkladný účinek má proto charakter institutu výjimečného a měl by statisticky vzato být přiznáván v menšině případů, nikoli zpravidla. Je pravda, že čistě jazykový výklad § 73 odst. 2 s. ř. s. by mohl svádět k závěru, že při posuzování, zda odkladný účinek přiznat, anebo nikoli, se poměřuje pouze a jen vzájemný poměr újmy žadatele o jeho přiznání a újmy jiných osob. V tomto smyslu by tedy i vcelku nepatrná újma žadatele mohla být důvodem přiznání odkladného účinku, byl-li by újmy ostatních osob ještě mnohem „nepatrnější“. Takový mechanický výklad by však opomíjel základní znak institutu odkladného účinku, a sice, jak již bylo shora zmíněno, že jde o institut výjimečný, který nemá být v řízeních před správními soudy pravidlem. Měl-li by pravidlem být, nestanovil by zákonodárce jako základní pravidlo, že žaloba resp. kasační stížnost odkladný účinek nemají. Pojímání odkladného účinku jako výjimky z pravidla tedy znamená, že újma, která má hrozit žadateli o jeho přiznání, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná, taková, která opravňuje, aby v jeho konkrétním případě pravidlo, že žaloba resp. kasační stížnost odkladný účinek nemá mít, nebylo výjimečně uplatněno. Významnou bude újma spíše tehdy, nebude-li možno v případě, že bude napadené správní rozhodnutí naplněno a poté shledáno nezákonným a zrušeno, v podstatných ohledech navrátit v původní stav jím způsobené následky či dopady. Významnou bude též spíše tehdy, půjde-li sice při uplatnění rozhodnutí o následky vratné či napravitelné, avšak takového rázu, že způsobí žadateli vážné obtíže či významné poruchy v jeho životě, fungování, činnosti apod.

[7] Jak již Nejvyšší správní soud dříve judikoval, k tomu, aby mohl být kasační stížnosti odkladný účinek přiznán, musí stěžovatel v první řadě dostatečně podrobně a určitě tvrdit, že mu hrozí újma nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy tak má stěžovatel (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 – 32, či ze dne 23. 1. 2014, č. j. 6 Ads 99/2013 – 11), jenž musí v odůvodnění svého návrhu konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí a z jakých konkrétních okolností to vyvozuje.

[8] V nyní projednávaném případě však stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti pouze uvedl, že by jemu a jeho rodině vznikla újma, jež by měla dalekosáhlé následky. Nijak však neosvědčil, jaká újma by to byla, jak by se ve vztahu k jeho životu a životu jeho rodiny projevila a jakého by byla rozsahu a intenzity. Jestliže stěžovatel ve svém návrhu tvrdil, že jeho pětičlenná rodina (tj. on, jeho manželka v invalidním důchodu a tři děti) žije pouze z měsíčního příjmu 10 100 Kč a „dávek“, přičemž stěžovatel pobírá pouze zaměstnaneckou mzdu a veškeré své podnikatelské činnosti byl nucen ukončit, pak toto tvrzení nelze hodnotit jako věrohodné. Této skutečnosti nasvědčuje i to, že z veřejných evidencí nepochybně vyplývá, že stěžovatel je

dosud jednatelem obchodních společností GEKON RACING, s. r. o., a International all-round company, s. r. o., což ve svém návrhu na přiznání odkladného účinku neuvedl. Z předmětného návrhu tak nebylo dostatečně zřejmé, jaké jsou celkové příjmy a majetek stěžovatele (resp. jeho rodiny) a naproti tomu jaká je výše výdajů, k postižení jakých hodnot a v jakém rozsahu by mohlo dojít, a tedy v jakém rozsahu by byla způsobena újma pro jeho rodinu likvidační. Stěžovatel také nepředložil žádné doklady pro tato svá tvrzení, když doložil toliko svoji zaměstnaneckou mzdu od obchodní společnosti GEKON RACING, s. r. o.

[9] Stěžovateli se tedy nepodařilo hodnověrným způsobem prokázat intenzitu újmy, která ho výkonem napadeného rozhodnutí zasáhne, a nesplnil tak základní podmínku pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Proto již nebylo třeba zkoumat další podmínky, s nimiž by tato musela být naplněna kumulativně.

[10] Pro doplnění Nejvyšší správní soud podotýká, že i kdyby stěžovatel osvědčil, že splnění povinností k uhrazení částek uložených mu rozhodnutími správci daně by mohlo pro něho znamenat značnou újmu, nemuselo by to samo o sobě vést k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti spočívajícího ve „zmražení“ vykonatelnosti těchto rozhodnutí. Vhodnějším opatřením k zajištění účelu řízení ve věci přezkumu těchto rozhodnutí by mohlo být vydání předběžného opatření (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2016, č. j. 2 Afs 108/2016 – 96). To by mělo správci daně umožnit zajištění exekučně postižitelného majetku stěžovatele pro případ, že by stěžovatelem napadená rozhodnutí v soudním přezkumu obstála, tak, aby nemohlo dojít k zmizení majetku, avšak mělo by po dobu soudního řízení zabránit prodeji takového majetku a pokud možno umožnit po tuto dobu stěžovateli žít běžným způsobem, včetně např. podnikání (viz bod 17 výše uvedeného usnesení č. j. 2 Afs 108/2016 – 96). Smyslem a účelem toho je pokud možno po dobu soudního přezkumu nevratně nezasahovat do poměrů daňového subjektu, avšak zároveň umožnit zajištění jeho postižitelného majetku pro případné budoucí provedení exekuce. Teprve poté, co by exekuční tituly vydané správcem daně v soudním přezkumu definitivně obstály, bylo by na místě jejich nucené vymození a v souvislosti s tím i případné uplatnění zmírňujících prostředků (odklad exekuce, posečkání aj.).

[11] Je na správci daně, aby i ve světle výše uvedených argumentů Nejvyššího správního soudu po dobu soudního přezkumu citlivě zvažoval svůj postup směřující k vymození doměřené daně, aby pokud možno nevyvolal potřebu zásahu správního soudu do vztahů mezi ním a stěžovatelem vydáním předběžného opatření.

[12] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti nevyhověl.

[13] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že z rozhodnutí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze v žádném případě dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude o kasační stížnosti rozhodnuto ve věci samé (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 – 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. června 2017

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu